

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – I. Maxim
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – M. Anton, V. Negru, I. Secrieru

ÎNCHEIERE

16 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios
administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Organizația de Creditare Nebancară „Ideea Credit” Societate cu Răspundere Limitată,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Organizația de Creditare Nebancară „Ideea Credit” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Tatianeii Stiopa cu privire la încasarea datoriei, dobânzii, penalităților contractuale și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din data de 16 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul declarat de către Organizația de Creditare Nebancară „Ideea Credit” Societate cu Răspundere Limitată, s-a casat parțial hotărârea din data de 18 februarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri,

constată:

La 24 septembrie 2019 Organizația de Creditare Nebancară „Ideea Credit” Societate cu Răspundere Limitată (în continuare OCN „Ideea Credit” SRL) a depus cerere de chemare în judecată împotriva Tatianeii Stiopa, prin care a solicitat încasarea de la Tatiana Stiopa în beneficiul OCN „Ideea Credit” SRL a datoriei în mărime de 6 732,15 lei, a taxei de stat în mărime de 270 lei și compensarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 500 lei.

În motivarea cererii de chemare în judecată, avocatul Marcel Gîscă, reprezentant al OCN „Ideea Credit” SRL, a indicat că în temeiul contractului de împrumut nr. SN 1008/03 din 28 martie 2019 OCN „Ideea Credit” SRL a acordat Tatianeii Stiopa un împrumut în sumă de 4 945 lei pentru procurarea bunurilor de uz personal, pe un termen de 12 luni cu o rată lunară de 560,43 lei.

Conform pct. 3.23. al contractului nr. SN 1008/03 din 28 martie 2019 restituirea împrumutului și plata comisionului de administrare aferent se efectuează lunar, conform graficului de restituire a creditului (anexa nr. 1), care este parte integrantă a prezentului contract, iar conform pct. 3.28. în cazul întârzierii achitării cu o perioadă mai mare de 30 de zile calendaristice, împrumutătorul declară scadente toate plățile

contractuale cu trimiterea actelor în instanța de judecată pentru încasarea forțată a sumei scadente, a comisioanelor și penalităților neachitate.

Organizația de creditare nebancară a menționat că în conformitate cu pct. 3.27 al contractului de împrumut, la 30 iulie 2019 a expediat Tatianeii Stiopa telegramă (pretenție), prin care a solicitat achitarea datoriei, care însă a fost lăsată fără răspuns.

OCN „Idea Credit” SRL a mai indicat că la multiplele apeluri telefonice Tatiana Stiopa nu reacționează, eschivându-se cu rea-credință de la obligația de a restitui suma împrumutată. Astfel, la 08 septembrie 2019 datoria Tatianeii Stiopa constituia suma de 6 232,15 lei.

Totodată, societatea reclamantă a indicat că conform pct. 3.29. al contractului de împrumut nr. SN 1008/03 din 28 martie 2019, la înaintarea actelor la instanța de judecată, pentru încasarea forțată a datoriei, împrumutatului i se va calcula suplimentar o penalitate în mărime fixă, negociată și convenită de părți, în dependență de valoarea acțiunii, după cum urmează: până la 10 000 lei în sumă de 500 lei.

Astfel, OCN „Idea Credit” SRL solicită și încasarea sumei de 500 lei cu titlu de penalitate fixă pentru înaintarea actelor în instanța de judecată.

Acțiunea înaintată de către OCN „Idea Credit” SRL a fost acceptată și examinată în procedură generală. (f.d. 25)

Prin hotărârea din data de 18 februarie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de către OCN „Idea Credit” SRL, s-a încasat de la Tatiana Stiopa în beneficiul OCN „Idea Credit” SRL datoria în baza contractului de împrumut nr. SN 1008/03 din 28 martie 2019 în mărime de 3 626 lei 34 bani, cheltuielile de judecată formate din taxă de stat achitată la depunerea cererii de chemare în judecată în mărime de 270 lei și cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 500 lei, în rest pretențiile au fost respinse. (f.d. 54, 62-69)

Pentru a ajunge la această concluzie instanța de fond a constatat că la 28 martie 2019 OCN „Idea Credit” SRL a respectat obligația asumată în baza contractului de împrumut nr. SN 1008/03 din data de 28 martie 2019, transferând comerciantului SRL „SEVA-NORD” suma de 4 945 lei, solicitată de Tatiana Stiopa pentru procurarea mașinii de spălat Atlanta 60Y1010-00.

Potrivit actului de verificare Tatiana Stiopa în perioada 12 martie 2019 – 31 mai 2019 a efectuat către OCN „Idea Credit” SRL achitări în mărime de 1 318,66 lei.

În aceste circumstanțe și în temeiul art. 774, alin. (1), art. 776, art. 858, alin. (1) și (2), art. 992, art. 1242, alin. (1), art. 1247, alin. (1), art. 1248, alin. (2) din Codul civil, instanța de fond a concluzionat ca fiind parțial întemeiată pretenția OCN „Idea Credit” SRL cu privire la încasarea datoriei, încasând datoria în mărime de 3 626,34 lei, deoarece debitorul și-a exercitat parțial obligația asumată prin contractul de împrumut și a rambursat suma de 1 318,66 lei.

Cu referire la pretențiile privind încasarea penalității contractuale, a comisionului de acordare a împrumutului, a costului pentru notificare și a penalității în mărime fixă pentru înaintarea actelor în instanța de judecată instanța de fond, în baza art. 1069, alin. (1), art.1077, alin. (1), pct. 3) și pct. 6) din Codul civil, a concluzionat că clauzele contractuale prevăzute la pct. 3.14, pct. 3.26, pct.3.27 și pct. 2.29 din contractul de împrumut sunt abuzive, ori acestea nu au fost negociate individual cu consumatorul, fiind clauze standard. Mai mult, penalitatea în mărime de 0,5% din suma împrumutului neachitat la timp, raportată la datoria de 4 945 lei este o compensație disproporțională

în raport cu un prejudiciu eventual previzibil la momentul încheierii contractului.

Hotărârea instanței de fond a fost contestată cu apel, în termen, de către OCN „Idea Credit” SRL. (f.d. 61,79-85)

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din data de 16 septembrie 2021 a admis apelul declarat de către OCN „Idea Credit” SRL, a casat parțial hotărârea din data de 18 februarie 2021 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru cu adoptarea în această parte a unei noi hotărâri prin care a admis pretențiile OCN „Idea Credit” SRL cu privire la încasarea penalităților contractuale și compensarea cheltuielilor de judecată și a încasat din contul Tatiane Stioapa în beneficiul OCN „Idea Credit” SRL suma de 500 lei penalitate contractuală și suma de 150 lei cheltuieli de judecată suportate pentru serviciile poștale, în rest a menținut hotărârea. (f.d. 102,103-110)

Instanța de apel a menționat că părțile, fiind în relații contractuale, asumându-și drepturi și obligații, conform prevederilor art. 774-776, art. 858, art. 861 din Codul civil, sunt obligate în egală măsură să le execute în modul corespunzător și în termenii stabiliți. Contractul de împrumut, fiind un contract sinalagmatic, ce se caracterizează prin reciprocitatea și interdependența drepturilor și obligațiilor ce le revin celor două părți, generează drepturi și obligații corelative pentru fiecare parte contractantă.

La caz, debitorul nu și-a executat obligațiile contractuale, rambursând doar suma de 1 318,66 lei și instanța de fond corect a dispus încasarea datoriei în baza contractului de împrumut nr. SN 1008/03 din 28 martie 2019, în mărime de 3 626, 34 lei. Totodată, instanța de apel cu referire la pretenția OCN „Idea Credit” SRL privind încasarea penalității în mărime fixă stabilită la pct. 3.29 din contractul de împrumut, în temeiul art. 943, alin. (1), art. 947, alin. (1) din Codul civil a concluzionat că aceasta este întemeiată, ori Tatiana Stioapa nu a respectat prevederile contractuale și nu a achitat integral suma împrumutului în termenul indicat în contract. Respectiv a considerat întemeiată și pretenția privind încasarea cheltuielilor de judecată pentru serviciile poștale.

Împotriva deciziei instanței de apel a depus recurs OCN „Idea Credit” SRL, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond în partea respingerii pretențiilor înaintate cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri privind încasarea comisionului de administrare, a penalității în mărime de 0,5% din suma împrumutului neachitat la timp, calculată pentru fiecare zi de întârziere și a cheltuielilor de judecată suportate în recurs. (f.d. 120-125)

În motivarea recursului OCN „Idea Credit” SRL a indicat că instanța de apel nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a interpretat eronat legea, aplicând o lege care nu trebuia să fie aplicată.

Societatea recurentă a menționat că instanța de apel a trecut cu vederea ilegalitățile admise de către instanța de fond în privința respingerii pretenției privind încasarea comisionului de administrare. Sub acest aspect, acțiunile instanței de apel sunt ilegale și neîntemeiate deoarece aceasta nu obsevă și/sau tolerează că instanța de fond, în urma aprecierii circumstanțelor de fapt, nu face diferență dintre comisionul de administrare și costuri de administrare a unui sau a mai multor conturi.

Societatea recurentă a invocat prevederile art. 1765 din Codul civil potrivit cărora părțile pot conveni asupra unui comision pentru serviciile prestate în legătură cu utilizarea creditului. Pct. 3.14.1 din contractul de împrumut stipulează că achitarea comisionului de administrare în mărime de 3, 00 % lunar din suma contractului de

credit se achită lunar în corespundere cu Graficul de restituire a creditului (Anexa nr.1), parte integră a contractului.

În contextul în care, Tatiana Stiopa și-a onorat obligațiile contractuale doar pentru 2 luni, acesta înregistrează față de OCN „Idea Credit” SRL o datorie de 1 483, 46 lei cu titlu de comision de administrare acumulat pentru 10 luni.

OCN „Idea Credit” SRL a mai menționat că instanța de apel în mod abuziv și neîntemeiat a menținut poziția instanței de fond cu privire la respingerea pretenției de încasare a penalității contractuale solicitate în mărime de 327, 85 lei, ori potrivit art. 16, alin. (1), lit. h) din Codul civil apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin: încasarea dobânzii de întârziere sau, după caz, a penalității.

Conform pct. 3.26. din contractul de împrumut s-a stabilit că în cazul în care împrumutatul nu achită împrumutătorului sumele datorate, parțial sau total, în termen, împrumutătorului are dreptul să calculeze, iar împrumutatul este obligat să plătească o penalitate în mărime de 0,5 % din suma neplătită/datorată a împrumutului, calculată pentru fiecare zi calendaristică de întârziere.

În conformitate cu art. 434, alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la 16 septembrie 2021, expediată OCN „Idea Credit” SRL prin intermediul poștei electronice la 20 octombrie 2021. (f.d.114)

Astfel, recursul depus de către OCN „Idea Credit” SRL, la 17 decembrie 2021, este depus în termenul stabilit de lege.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele cauzei și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către OCN „Idea Credit” SRL inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432, alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) al Codului de procedură civilă.

Conform art. 433, lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440, alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al Codului de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437, alin.(1), lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de OCN „Idea Credit” SRL nu pot duce la admisibilitatea recursului, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului OCN „Idea Credit” SRL cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare al recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432, alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Or, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea amănunțită a motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului înseamnă nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Abordarea recurențelor, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestora cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune considerarea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de către OCN „Idea Credit” SRL.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea considerării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 431, alin. (2), art. 433, lit. a) și art. 440, alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Organizația de Creditare Nebancară „Idea Credit” Societate cu Răspundere Limitată.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas